

Марыйка, дзве крыніцы і Астана

Аповед пра тое, як высокія пачуцці збліжаюць людзей, саграваюць душы і асвятляюць жыццёвыя шляхі-дарогі

Іван Ждановіч

Спачатку — крыху пра тое, чым слова адгукнецца. Летась наша газета пісала пра Зіновія Прыгодзіча: як пра добрага сябра пісьменніка Янкі Сіпакова. А потым і пра новую кнігу "Постаці: з цэлым народам гутарку весці", якую Зіновій Кірылавіч прэзентаваў у Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі. Абедзве публікацыі

— "Ён пайшоў у цішыню..." і "Мастацтва шчырага дыялога" — аказваецца, чыталі нашы суайчыннікі ў Казахстане. І нядаўна на адрас часопіса "Гаспадыня", які стварыў і рэдагуе Зіновій Прыгодзіч, прыйшоў ліст з Астаны. Рэдактар і прынёс нам вестку ад землякоў разам са згаданай у першай публікацыі кнігай Янкі Сіпакова "Малады вечер: Мужчынскія апавяданні".

Чытаем у лісце з Казахстана: "Добры дзень, паважаны Зіновій Кірылавіч! Ад шчырага сэрца гэты прывітальны ліст Вам дасылаюць прадстаўнікі суполкі "Беларусь" горада Астаны

Рэспублікі Казахстан. Не так даўно мы пазнаёміліся з мясцовым кампазітарам, членам Саюза кампазітараў Казахстана Дзмітрыем Валер'евічам Останьковічам. Ён мае беларускія карані з Магілёўшчыны, з Мсціслаўля. Яму 37 гадоў, і ён ніколі не быў у Беларусі. Праз інтэрнэт пазнаёміўся з Віталем Астаньковічам, які спявае ў ансамблі падраздзялення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях у Мсціслаўлі. Паміж імі завязалася творчае сяброўства. Віталь з Беларусі даслаў Ваш верш "Дзве крыніцы", Дзмітрый

у Казахстане напісаў музыку — і атрымалася вельмі прыгожая песня. Яе і спявае Віталь, з беларускім каларытам. І мы ўлюбіліся ў песню, пакуль спяваем для сябе ў фальклорным ансамблі "Вясёлка". Спадзяемся, хутка для нас кампазітар зробіць аранжыроўку. А пра Вас, Зіновій Кірылавіч, мы прачыталі ў газеце "Голас Радзімы" за 12.04.2012. Дасылаем Вам са згоды кампазітара песню з нотамі. Мяркуем, Вам яна спадабаецца... Добра было б, каб і ў "Голасе Радзімы" напісалі пра такое міжнароднае творчае супрацоўніцтва." → **Стар. 3**

Марыйка, дзве крыніцы і Астана

На святочнай сцэне ў Астане — беларускі гурт "Вясёлка"

Зіновій Прыгодзіч: гаспадар "Гаспадыні" і паэт

табе спадарожніка на дарогу і на жыццё". І больш у Зіновія і Марыі не было анічога: ні званкоў, ні пісьмаў, ні сустрэч...

Пішучы гэтыя радкі, разумею: былога не вернеш. І навошта вяртаць? "Не возвращайтесь к бывшим возлюбленным, / бывших возлюбленных на свете нет." — раіць у першых радках аднаго з вершаў і Андрэй Вазнясенскі. Але — парадокс: пад канец твора ён крыху змяшчае акцэнт, ловіць быццам рэха з гаёў: "Не покидайте своих возлюбленных. / Бывших возлюбленных на свете нет..." І сапраўды, часам струны душы неадольна парываюцца спяваць ва ўнісон каханню дзяцінства, юнацтва. Не ведаю, як вам, а мне зразумелае жаданне ачысціць душу ў той звышрэальнасці, дзе яднаюцца зямля і неба. Асабліва на пачатку сакавіка, калі немагу зімовых страху зрушваюць тры словы: Вясна. Жанчына. Каханне.

На развітанне з Зіновіем Кірылавічам я запытаў, ці не напіша ён апаўднёвае пра тую орэсцкую практыку. Даволі ўдалую, дарэчы: малады журналіст шмат паспеў напісаць нарысаў, артыкулаў, чытаў свае вершы на творчых вечарах — на ўсё сіл хапала, усё паспяваў. "Засвяціўшыся" найлепшым чынам у Брэсце, Прыгодзіч потым зрабіў бліскучую журналісцкую кар'еру, адбыўся і як пісьменнік. Вось дык чароўная сіла кахання! Гэта, прызнаўся, быў незвычайны і творчы, і духоўны ўздых. А на маё пытанне пісьменнік адказаў: "Можа і напішу. У маёй памяці Марыйка — такое цудоўнае, чыстае, харошае дзяўчо".

Так што, калі сустрэне хто настаўніцу Марыю, падкажыце ёй: паэт яе не пакідаў. Яе вобраз паранейшаму чысты і светлы. І пра вусны як суніцы, вочы як крыніцы спяваюць цяпер нават у Астане.

Заканчэнне.
Пачатак на стар. 1)

У лісце — прыпіска, што даслала яго мастацкі кіраўнік ансамбля "Вясёлка" Тамара Іванаўна Мурашка-Батрак. Нарадзілася яна ў гарадскім пасёлку Воранава на Гродзеншчыне ў сям'і настаўніцы, у 1965-м закончыла там школу. Лёс закінуў беларуску ў Казахстан. Па адукацыі спадарыня Тамара педагог, цяпер на пенсіі. І беларускіх каранёў не забывае: штогод бывае ў Воранаве, дзе жыве яе маці, прычым і ў Беларусі кіраўнік гурта "Вясёлка" актыўная ў мясцовай самадзейнасці. Спадарыня Тамара піша: яна зацікавілася творчасцю Зіновія Прыгодзіча і летам будзе шукаць яго іншыя творы ў Беларусі.

Цікавымі шляхамі, як бачым, ідуць па свеце хвалі

творчасці! Да таго ж, перадаючы нам ліст, Зіновій Кірылавіч патлумачыў: на гэты верш ужо тры кампазітары раней напісалі песні, і мелодыі розныя ў Алега Чыркуна, Уладзіміра Кармыны-малодшага, Алеся Мазура. Госць рэдакцыі нарадаваўся, што і ў Астане землякі цяпер спяваюць песню на яго верш. Пэўна ж, нечым прыцягальны твор для іншых! Можа, паспрабаваў даведацца я ў аўтара, сакрэт папулярнасці ў тым часе, калі верш ствараўся?

"Стрэў дзяўчыну я адну: / Вусны, як суніцы... / А у вочы зазірнуў — / Дзве крыніцы. / Думаў, пройдзе ўсё, міне, / Ажно стаў нудзіцца: / Не даюць спакою мне / Дзве крыніцы, дзве крыніцы..." І сапраўды, верш "падзараджаны" высокімі пачуццямі — ён,

нібы праменьчык, нясе ў сабе водбліск светлага кахання. "Я напісаў твор яшчэ ў 65-м годзе, калі праходзіў журналісцкую практыку ў абласной газеце "Заря", — згадвае Зіновій Кірылавіч. — Мяне пасялілі ў інтэрнаце Брэсцкага педінстытута, там пазнаёміўся з дзяўчынай, яна была на 2-м ці 3-м курсе. Марыя, Маша, Марыйка... Кожны вечар з ёй гулялі па вуліцах горада, у кіно хадзілі, у парку на гушчалках каталіся... А ў яе сапраўды: вусны як суніцы, вочы як крыніцы. Вельмі прыгожая. Нам было хораша разам, я закахаўся ў яе! А скончылася ўсё дастаткова сумна. Практыка заканчвалася, я перад развітаннем спытаў: "Ну што, Марыйка, як мы будзем далей?". І быў ашаламлены адказам: "Ніяк...

У мяне ёсць хлопец..." Яна, пэўна, разумела, што працягу ў спатканняў можа не быць, бо я вярнуся ў Мінск, яна застанецца. Можа, у яе іншыя думкі былі. Але я ўпэўнены: з абодвух бакоў было шчырае і высокае пачуццё. А верш "Дзве крыніцы" нарадзіўся да развітання. Я пісаў яго на высокай хвалі кахання, прысвяціў Марыйцы і чытаў ёй. Былі іншыя вершы, можа з дзясятка, напісаныя ў тую брэсцкую пару. Напрыклад, "Як толькі вечар па-над клёнамі / Бы мёд, расплешча сіняву..." — і далей пра вочы, якія мяне кудысьці пазавуць..."

Тужліва-развітальнае слова каханай пісьменнік, журналіст пранёс праз усё жыццё. Светла ўсміхаючыся, бы заглядваючы ў былое, Зіновій Кірылавіч прагаварыў іх: "Добрага